

§ 3 at knytte en Bestemmelse, der overfører paa denne Lov de Regler, der er fastsatte i Loven af 4. Oktober 1919, gaaende ud paa, at der om 10 Aar skal foretages Revision af Lovens Bestemmelser og altsaa om 10 Aar tages Stilling til, hvorledes den paagældende Laantager har at forholde sig med Hensyn til Forrentning og Afdrag af det Tilskud, han har faaet, maa jeg mene, at her foreslaar man at overføre netop det svageste Punkt af Loven af 4. Oktober 1919. Jeg er her ganske enig med det ærede Medlem Hr. Ulrich. Man kan have forskellige Meninger om Loven af 4. Oktober 1919 — som saa mange andre Love indeholder den Lov sikkert meget godt, men ogsaa en Del, der ikke er godt —, men det forekommer mig, at det i Loven af 1919, som det socialdemokratiske Parti her foreslaar at overføre til denne Lov, er det allerdaarligste ved den nævnte Lov, nemlig det usikre og uklare Grundlag, hvorpaa Nybyggerne skal arbejde. Jeg maa derfor meget fraraade at vedtage den Ændring, som her er bragt i Forslag.

Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Olufson) udtalte, at Forskellen mellem Udstykningsvirksomheden i Henhold til Loven af 4. Oktober 1919 og den i Henhold til denne Lov vilde være den samme som Forskellen mellem Statseje og Privateje. Jeg er heri ikke uenig med ham. Det er i Virkeligheden den store principielle Forskel, der er paa Udstykningerne i Henhold til de to Love. Det hedder herom i Betænkningen, saaledes som den foreligger fra det socialdemokratiske Mindretals Side: „I det ene Tilfælde skaffer Staten Jorden til Veje, i det andet maa Laantagerne selv se sig om efter Jorden og erhverve den til Dagens Priser“. Man kan se forskelligt paa dette Forhold; man kan snart foretrække det ene, snart det andet. Jeg vil nu ikke mene, at det er saa galt, at Laantagerne selv skaffer Jorden til Veje, og jeg er tilbøjelig til at tro, at Laantagerne selv vil sætte Pris paa, at Loven yder den Støtte, naar de ved egen Hjælp har fundet den Jord, de ønsker at bygge deres Hjem og deres Fremtid paa. Jeg ser ingen Ulykke deri, og jeg maa sige — uden at jeg her skal komme ind paa en Gentagelse af den udførlige Omtale, dette Forhold fik ved første Behandling —, at for mig staar det netop som en Fordel, at den enkelte Nybygger, hvis han ønsker det, gennem denne Lov faar Adgang til selv at bestemme, i hvilken Egn og paa hvilket bestemt Stykke Jord han vil bygge sit fremtidige Hjem.

Naar det ogsaa i Betænkningen fra socialdemokratiske Side hedder, at naar det skal være saaledes, at det er Nybyggerne selv, der køber, saa bliver det til Dagens Priser, ja, til Dagens højeste Priser, skal jeg dertil sige, at det forekommer mig, at det ogsaa maa blive til Dagens Priser og til Dagens højeste Priser, naar Staten skal købe, medmindre man vil indføre en Ekspropriation — og det er jo ogsaa Hensigten —, der er i Uoverensstemmelse med Grundlovens klare Bud om, at der skal gives netop Dagens Pris for Jorden.

Jeg tror, at de, der er saa ivrige for at faa Ekspropriationsbestemmelsen indført — og det er det store skillende Punkt i denne Sag —, er betagne af en Idé, der er ved at vokse fast hos dem og altsaa ved at antage Karakter af en fiks Idé. Thi i Øjeblikket er det; som sagt, slet ikke Jord, der er Mangel paa; men det er Udgifterne til Byggematerialer og til Arbejdet ved Bygningernes Opførelse, der er saa store, at der maa ydes ekstraordinær Hjælp. Den Bestemmelse om Ekspropriation, som har været drøftet saa meget, vilde i Øjeblikket være ikke blot unyttig, men den vilde være i høj Grad skadelig. Det, man overser, naar man taler saa stærkt om Ekspropriation, er dette, at en saadan almindelig Ekspropriationsbestemmelse løser Baandet mellem Jordbrugeren og den Jord, han dyrker, og er der noget, man skal være varsom med netop under saadanne Landbrugsforhold, som vi har her i Landet, er det dette. Derfor advarer jeg endnu en Gang mod at fortsætte med dette stærke Krav om at faa indsat en Ekspropriationsbestemmelse i Loven.

Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet var ogsaa inde paa noget andet, som staar anført i Betænkningen; jeg kan anføre det med Betænkningens egne Ord: „Erfaringen lærer os, at de siden 1899 gældende Love om Oprettelse af Husmandsbrug har været lidet fyldestgørende, bl. a. fordi de ikke har virket saaledes, at Landbondommen i større Tal har følt sig draget til at søge sig Landbrug tilvebragt efter de nævnte Love“. Det forekommer mig ikke, at den ærede Ordfører har tilstrækkelig Støtte for en saadan Anskuelse. Lovene af 4. Oktober 1919 har ikke virket saa længe, at man kan sige, de har virket mere dragende end de tidligere Husmandslove. Lad os nu se, hvad der virker mest dragende! Det er netop det, vi ønsker at se. Lad os se, hvordan de forskellige Love virker ude i Livet, saa kan vi tales ved om Sagen. Andet og mere foreslaas der ikke her. Man skulde